

Another type was a bowl with three-part profile, usually graphited all over the surface, with distinctly separated vertical neck, spread rim, and plate bowls (fig. 5/1).

Juglets were found in a small amount and only two pieces could have been partially reconstructed with preserved fragments. They have oval ground plan and gentle two-part profile (fig. 4/3). The lower part of the body is tapered and slightly rounded, with omphalos in the bottom, and the neck is distinctly separated from the body with funnel-shaped rim, wherefrom a (broken-off) handle had been drawn.

External sides of juglets were decorated with a bundle of five grooves below the neck, internal sides were decorated with a strip of three horizontal grooves below the rim, followed by a raster strip of grooves. The internal side of the bottom is decorated with concentric grooved circles, encircled by circles of more gentle grooves. The internal side of juglets is decorated with several multiplied circles.

Two-handled ovoid jars were most numerous. They were well-fired vessels with uneven surface, vertical or barrel-shaped sides and decorated with plastic bosses or a strap (fig. 5/3 a 5/4).

The pottery was represented by pieces of at undecorated pot lids, S-profiled pots without handles and small vessels.

In accordance with the pottery material, the site can be dated into the transitional period of the Lusatian Urnfield culture and the Hallstatt phase of the Lusatian Urnfield culture, i.e. period H B₂/H C.

Captions:

Fig. 1. Hněvotín, Topolanská, 2004. Site location.

Fig. 2. Hněvotín, Topolanská, 2004. A – house ground plan, B – ground plan of the feature and drawings of profiles

Fig. 3. Hněvotín, Topolanská, 2004. Selection of pottery.

Fig. 4. Hněvotín, Topolanská, 2004. Selection of pottery.

Fig. 5. Hněvotín, Topolanská, 2004. Selection of pottery.

Záchranný archeologický výzkum na 9 parcelách rodinných domů na lokalitě Olomouc–Neředín v trati Mýlina.

Filip Šrámek

Záchranný archeologický výzkum na lokalitě Olomouc–Neředín, trať Mýlina, navázal na výzkumy prováděné v letech 1998–2003. Lokalita se nachází na západním okraji Olomouce na dvou výrazných návrších a v údolí zaniklé vodoteče. Na mapě ZM 1: 10 000, číslo mapového listu 24–22–19 je plocha výzkumu vytyčena těmito koordinátami ZSČ: J5C – 135 : 265, 141 : 264, 137 : 252, 133 : 254. Nadmořská výška v místě nálezu činila 244–245 m.

Místo pro stavbu 9 řadových domů a příjezdovou cestu se nachází na návrší orientovaném ve směru JV a poskytl archeologům výjimečnou možnost prozkoumat ucelenou plochu o rozloze 1173 m². Prozatím byly zkoumány pouze jednotlivé parcely, a to jen zastavěná plocha pod rodinnými domy.

Kulturní vrstva měla mocnost až 0,60 m a směrem k severu se neustále ztenčovala až navázala na geologické podloží tvořené v těchto místech světle žlutou spraší.

Obr. 1. Olomouc–Neředín, Mýlina, 2004. Polovina profilu zemnice.

Obr. 2. Olomouc–Neředín, Mýlina, 2004. Koproliity.

Nejstarší nálezy objevené na této ploše jsou datovány do období kultury zvoncovitých pohárů (KZP). Zatím se jedná o první objekt této kultury na polykulturní lokalitě v trati Mýlina. Ojediněle se keramika KZP objevovala i v kulturní vrstvě vzdálené od objektu cca 20 metrů.

Dalším obdobím zachyceným na lokalitě je mladší doba bronzová. Nálezy keramiky lužické fáze kultury lužických popelnicových polí se nahodile objevovaly v kulturní vrstvě, ze slezské fáze byly prozkoumány dva sídlištní objekty s bohatou kolekcí keramiky.

Z časně laténského období byla objevena rozměrná a hluboká zemnice (obr. 1). Měla obdélný půdorys se zaoblenými hranami o rozměrech 4 x 4,90 m a hloubku 1,75 m. Kromě četných keramických nálezu byly objeveny i tři koproliity (obr. 2) a v kulturní vrstvě přiléhající k zemnici byla nalezena časně laténská spona s ptačí hlavičkou (obr. 3, 4).

Nejmladší a nejpočetnější pravěké nálezy na této polykulturní lokalitě spadají do starší a mladší doby římské.

Z mladší doby římské byla v letošní výzkumné sezóně objevena polozemnice, dvě ohniště a pec na vypalování keramiky (obr.5). Pec s předpeční jámou byla překryta silnou vrstvou ornice splavenou z vyšších partií svahu. Tak byla uchráněna před intenzivní zemědělskou činností. Z tohoto důvodu se dochoval nejen rošt ale i části klenby. Jedná se o dvoukomorovou pec s topeništěm odděleným hliněným roštěm. Ve výplni nad roštěm bylo nalezeno velké množství šedé ostře pálené keramiky *jiříkovického* typu a zlomky minimálně čtyř zásobnic. Při rozebírání roštu byly zjištěny soudobé reparace roštu ještě před zaklenutím klenby. Ty se projeví jako propálená vrstva mazanického výmazu, která přesně kopírovala povrch „spodního“ roštu a bez potíží se odlupovala od podkladu.

Pec měla kruhový půdorys o průměru 1,35 m, hloubka topeniště pod roštěm byla 0,70 m. Topeniště bylo s předpeční jámou propojené kanálem sloužícím k přikládání.

Ve výplni předpeční jámy byla nalezena římská bronzová mince ANTONINIANUS (obr. 6) ražená za vlády CLAUDIA II. GOTHICA v letech 268–270, která společně s keramikou datuje výrobní objekt do druhé poloviny třetího století n.l. Za předběžné určení mince děkujeme Mgr. Jiřímu Miličkému.

Summary:

A Rescue Archaeological Research on Nine Plots of Family Houses on Site Olomouc–Neředín, Track „Mýlina“ Filip Šrámek

A rescue archaeological research on site Olomouc–Neředín, track „Mýlina“ succeeded a research conducted in 1998–2003. The site is located on the western border of Olomouc on two distinct hillocks and in a valley of a former watercourse, in an altitude of 244–245 m above sea level. The site for construction of nine terraced houses and an access road is located on the hillock oriented S–E and provided the archaeologists with an exceptional opportunity to investigate a whole area of 1173 m². So far only individual plots have been investigated, i.e. built-up areas below the houses.

The cultural layer is up to 60 cm thick, thinning in the direction to the north until it reaches geological subsoil formed by light yellow loess. The oldest finds from this area date back to the Bell Beaker culture. So far it has been the only feature of this culture on this multicultural site in track „Mýlina“. Bell Beaker pottery also sporadically appeared in the cultural layer in the distance of about 20 m from the feature.

Another period discovered on the site was the Late Bronze Age. Pottery finds of the Lusatian phase of the Lusatian Urnfield culture were scattered in the cultural layer and two settlement features with a rich assemblage of pottery from the Lusatian Urnfield phase were investigated.

The Early La Tène period is represented by a large and deep earth–house (fig. 1). It has an oval ground plan with rounded edges with dimensions of 4x4.90 m and depth of 1.75 m. Apart from numerous pottery finds three coprolites were found (fig. 2). In the cultural layer adjoining the earth–house an early La Tène fibula with a bird head (figs. 3 and 4) was found. The latest and most numerous prehistoric finds date back to the Early and Late Roman period.

From the Early Roman period a semi–earth house together with two fire places and a kiln for pottery firing (fig. 5) were found. The pit before the kiln was covered with a thick layer of topsoil, which had been washed off the upper part of the slope, thus having been prevented from intensive

Obr. 3. Olomouc–Neředín, Mýlina, 2004. Bronzová spona.

Obr. 4. Olomouc–Neředín, Mýlina, 2004. Bronzová spona – detail.

agricultural activities. Hence not only a grate but also a part of the vault was preserved. It is a two-chamber kiln with a hearth divided by a clay grate. In the filling above the grate a large number of grey hard-burned pottery of Jířkov type and pieces of at least four storage jars were discovered. While dismantling the grate, it was found that contemporary repairs had been made before the vaulting was finished. They appeared as a burnt layer of daub that copied exactly the surface of the "lower" grate and could have been easily removed from the base.

The kiln had an oval ground plan with a diameter of 135 cm. The hearth below the grate was 70 cm deep and was connected with the pit before the kiln with a channel for feeding the fire.

In the filling of the pit a Roman bronze ANTONINIANUS coin was found (fig. 6), minted during the reign of CLAUDIUS II GOTHICUS (268 – 270). The coin, together with the pottery, dates the feature to the second half of the 3rd century AD. Special thanks to Mgr. Jiří Militký for preliminary description of the coin.

Captions:

- Fig. 1. Olomouc–Neředín, Mýlina, 2004. A half of the earth–house profile
 Fig. 2. Olomouc–Neředín, Mýlina, 2004. Coprolites
 Fig. 3. Olomouc–Neředín, Mýlina, 2004. A bronze fibula
 Fig. 4. Olomouc–Neředín, Mýlina, 2004. A bronze fibula – a detail
 Fig. 5. Olomouc–Neředín, Mýlina, 2004. A pit before the kiln from the Roman period with a feeding channel, in the background a kiln grate with remains of vaulting
 Fig. 6. Olomouc–Neředín, Mýlina, 2004. A bronze coin – ANTONINIANUS.

Obr. 5. Olomouc–Neředín, Mýlína, 2004. Předpečení jáma keramické pece z doby římské s teplovodným kanálem, v pozadí rošt samotné pece se zbytky klenby.

Obr. 6. Olomouc–Neředín, Mýlína, 2004. Bronzová mince – ANTONINIANUS.